

Η ΚΑΛΗ ΘΕΛΗΣΗ (ΒΟΥΛΗΣΗ), του Roberto Assagioli

✘ Το παρόν άρθρο αποτελεί συνέχεια του άρθρου: «**Τα Βασικά Γεγονότα & οι Νόμοι της Ψυχολογικής Ζωής**».

Ως το σημείο αυτό στη συζήτησή μας και όσον αφορά στο ζήτημα της αγωγής της Βούλησης, εκλαμβάνουμε το άτομο ως μεμονωμένη μονάδα και τη βούλησή του ως όργανο προσωπικής εκμετάλλευσης. Στην πραγματικότητα όμως το μεμονωμένο άτομο είναι αφενός μεν αποδέκτης της συνεχούς αλληλεπίδρασης της οικογένειάς του αφετέρου δε διατηρεί πολλές και αντίθετες σχέσεις τόσο με τους συνανθρώπους του όσο και με το συνολικό κόσμο.

Επομένως, αντιμετωπίζουμε δυο προβλήματα μεγάλης πρακτικής σημασίας, τα οποία αφορούν σε:

- Τη σχέση της βούλησής μας με τη βούληση των άλλων.
- Τη σχέση της βούλησής μας με την παγκόσμια Βούληση.

Ένα άτομο το οποίο δεν κατορθώνει να λάβει υπ' όψιν τις σχέσεις αυτές, όσο ικανό και ισχυρό κι αν είναι, δημιουργεί αναπόφευκτα αντιδράσεις και συγκρούσεις, οι οποίες μπορούν να υπερκαλύψουν τη δομή που με τόσο κόπο και επιμονή έχει σχηματίσει. Παρόλ' αυτά, η σύγχρονη ζωή παρουσιάζει το θέαμα μιας γενικής σύγκρουσης βουλήσεων από μέρους εκείνων, οι οποίοι αγωνίζονται να επικρατήσουν σε όλους τους τομείς. Μία τάξη βρίσκεται σε σύγκρουση με μία άλλη τάξη, ένα πολιτικό κόμμα με ένα άλλο και ένα έθνος με άλλο έθνος, ενώ εντός της οικογενειακής μονάδας υπάρχει συνεχής πάλη μεταξύ των δύο συζύγων, μεταξύ γονέων και παιδιών και μεταξύ συγγενών.

Είναι ανυπολόγιστη η τρομερή απώλεια σωματικών και ψυχολογικών ενεργειών χρόνου και χρήματος, βουλητικής ενέργειας και από αυτούς ακριβώς τους αγώνες γεννιέται το σύνολο της ανθρώπινης στενοχώριας. Πράγματι, ο πολιτισμός μας έχει υιοθετήσει τρόπους ζωής, οι οποίοι είναι δαπανηροί, άχρηστοι και εξαντλητικοί, όπως εκείνοι που είναι αντίθετοι των πνευματικών. Το γεγονός αυτό λαμβάνεται υπ' όψιν πάρα πολύ από εκείνους οι οποίοι είναι πρακτικοί με την πραγματική πνευματική έννοια της λέξης. Προσπαθούν οι ίδιοι συνεχώς να αντικαταστήσουν τον ανταγωνισμό με τη συνεργασία, τις συγκρούσεις με τη ομόνοια και τις συμφωνίες, και όλα αυτά στη βάση της κατανόησης των ορθών σχέσεων των ομάδων, των τάξεων και των εθνών. Η επιτυχία της προσπάθειας αυτής, εν τούτοις πρέπει να εξαρτάται, κατά μεγάλο μέρος από την εναρμόνιση των βουλήσεων όλων των ενδιαφερομένων, έτσι ώστε οι διαφορετικοί σκοποί αυτών να μπορούν να προσαρμόζονται σε μία ανώτερη ανθρώπινη αλληλεγγύη.

Το ίδιο ισχύει και για τις σχέσεις μας με τη φύση και τον κόσμο. Οι σχέσεις αυτές είναι σύνθετες και μυστηριώδεις, προκαλούν τις πιο δύσκολες ερωτήσεις για την αρχή, τη σημασία και το σκοπό της ζωής. Όλα αυτά συναποτελούν τα αιώνια θέματα του φιλοσοφικού διαλογισμού της πνευματικής σκέψης και της θρησκευτικής πίστης. Είμαστε παρ' όλα αυτά σε θέση να απομονώσουμε από αυτά τα ερωτήματα όλα όσα, ενώ είναι αφηρημένα και απέχουν πολύ από τα υπόλοιπα, εντούτοις στην πραγματικότητα σχετίζονται με κάθε πράξη της καθημερινής ζωής. Είμαστε συνεχώς υποχρεωμένοι να παίρνουμε θέση, αντιμετωπίζοντας συνθήκες και γεγονότα «περιστατικά», πράγμα το οποίο προϋποθέτει μια σημασία και εκτίμηση της ζωής, μια «φιλοσοφία» ή μια πίστη, έστω και στοιχειώδη ή ασυνείδητη.

Με το να παίρνουμε θέση γενικώς απέναντι στη ζωή, συνθήκως οδηγούμαστε στα ίδια λάθη τα οποία κάνουμε και στις σχέσεις μας με τους ανθρώπους. **Η ίδια προσωπική αλαζονική βούληση προσπαθεί συνεχώς να επικρατήσει απέναντι στη φύση, να επαναστατήσει εναντίον περιστατικών της ζωής και εναντίον του προορισμού της. Αλλά η φύση και η μοίρα δεν μπορούν να χλευασθούν.** Υπάρχει στον κόσμο, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίον την εκλαμβάνουμε, ένας βασικός νόμος αρμονίας, ισορροπίας, αντιστάθμισης κάθε δράση προκαλεί μια αντίδραση και κάθε παραβίαση της αρμονίας και της ισορροπίας επανέρχεται σαν βλήμα εναντίον εκείνου που την παραβαίνει. Είναι επομένως απαραίτητο να συγκρατούμε την επαναστατικότητα μας και να μάθουμε να ζούμε αρμονικά και διατηρώντας ισορροπία με τη ζωή.

Ακριβώς, όπως η βούληση έχει τη δύναμη να αναπτυχθεί, να ελέγχει και να κατευθύνει τις υπόλοιπες ψυχολογικές ενέργειες, έτσι έχει και τη δύναμη του αυτοελέγχου και της αυτοπειθαρχίας, να συμβιβαστεί με ορισμένους περιορισμούς, να υποτάσσεται στις γενικές αξίες, να τις αναγνωρίζει και να τις αποδέχεται ελεύθερα.

Αυτή είναι «η βούληση που πράττει το καλό» και διαφέρει από την «καλή βούληση». Στην καλή βούληση η έμφαση τίθεται επί της καλοσύνης. Είναι μια φιλανθρωπική στάση και διάθεση εναντίον των άλλων. Η καλή βούληση (θέληση), αποτελεί την προϋπόθεση της αμοιβαίας κατανόησης, το μέσο για την επίλυση ανθρωπίνων προβλημάτων δημιουργεί ορθές σχέσεις, εκφράζεται στη συνεργατικότητα και έχει ονομασθεί «η δραστήρια αρχή της ειρήνης». Στη «βούληση που πράττει το καλό» η έμφαση τίθεται επί της βούλησης. Αποτελεί αυτή τη ισχυρή αποφασιστικότητα να οδηγήσει προς το θρίαμβο, επομένως είναι θετική, δραστήρια, δυναμική. Είναι -κατά το μέτρο κατά το οποίο μια ανθρώπινη ύπαρξη μπορεί να την αναγνωρίσει και να την εκδηλώσει- **μια έκφραση «της Βούλησης του Όλου, της Θείας Βούλησης».**

Οι μέθοδοι ανάπτυξης της βούλησης που πράττει το καλό δεν διαφέρουν από εκείνες τις οποίες ήδη έχουμε αναφέρει. Μεθοδικές Ασκήσεις: Διαλογική σκέψη και αυθυποβολή, η μεταλλαγή και η εξιδανίκευση των ψυχολογικών ενεργειών κλπ. Η διαφορά έγκειται στο σκοπό και στους τομείς της εφαρμογής.

Η Σχέση της Βούλησής μας προς Εκείνη των Άλλων

Τα βασικά εμπόδια, οι μεγαλύτεροι εχθροί, οι οποίοι αντιτίθενται και προς την καλή βούληση και προς τη βούληση που πράττει το καλό είναι, ο εγωκεντρισμός και η εγωπάθεια. Ο εγωκεντρισμός δύναται να συνυπάρξει με την ειλικρινή προσήλωση προς άλλους και με πράξεις αυτοθυσίας □ υπάρχει η γενική τάση τα πάντα να αναφέρονται στον εαυτό μας, τα πάντα να θεωρούνται από την άποψη της δικής μας προσωπικότητας, να συγκεντρωνόμαστε μόνο γύρω από τις δικές μας ιδέες και τις δικές μας συναισθηματικές αντιδράσεις. Το εγωκεντρικό άτομο πιθανόν ειλικρινώς να επιθυμεί να κάνει το καλό, αλλά κατά τον τρόπο που αυτό θέλει, επομένως είναι πιθανόν αυτό να αποβεί καταθλιπτικό ή φανατικό. Επιθυμεί οι πάντες να συμβιβασθούν με τις πεποιθήσεις του, επιβάλλει τις μεθόδους του και βλέπει τη σωτηρία μόνο στην υπ' αυτού προτεινόμενη θεραπεία. Μια τέτοια στάση αποτελεί βασικό σφάλμα πρόβλεψης, μια πραγματική ψυχολογική «πτωλεμαϊκή αντίληψη»: Έτσι ακόμη και με τις καλύτερες των προθέσεων μπορεί να προξενήσει σοβαρή βλάβη, όπως ο «ευγενής» πύθκος ο οποίος όταν είδε το ψάρι στο νερό έτρεξε να το πιάσει για να το σώσει από τον πνιγμό, μεταφέροντάς το στα κλαδιά ενός δέντρου.

Εγωπάθεια, αφ' ετέρου είναι το αποτέλεσμα της βασικής επιθυμίας για αυτοσυντήρηση και αυτοπεποίθηση, απόρροια της επιθυμίας για κατοχή και επικράτηση και ως τέτοια αντιμετωπίζει συνεχώς εμπόδια, τα οποία εμποδίζουν την ικανοποίηση, δημιουργεί επιθετικότητα και παραβάσεις, την τάση να καταστρέφει ό,τι παρεμποδίζει τη διατήρηση των επιθυμητών αντικειμένων. Η εγωπάθεια είναι έμφυτη στον άνθρωπο και πάντοτε υπήρχε αλλά σήμερα περιλαμβάνει περισσότερο έντονους και επικίνδυνους τύπους, γιατί η σύγχρονη ζωή παρέχει ισχυρότερα ερεθίσματα, λιγότερους περιορισμούς και περισσότερο ισχυρά όργανα καταστροφής. Ο έλεγχος της εγωπάθειας δεν είναι μόνο ηθικά επείγουσα ανάγκη, είναι μια ανάγκη για την κοινωνική ασφάλεια.

Ένα άλλο εμπόδιο είναι η έλλειψη κατανόησης των άλλων. Είμαστε εύκολα επιρρεπείς στο ζήτημα της μη κατανόησης εκείνων, οι οποίοι είναι διαφορετικής φυλής, εθνικότητας ή κοινωνικής τάξης, εκείνων, οι οποίοι ανήκουν σε διαφορετική θρησκεία, διαφορετικό πολιτικό κόμμα κλπ. Αλλά συχνά δεν είναι μικρότερη η έλλειψη κατανόησης προς εκείνους οι οποίοι βρίσκονται κοντά μας και αγαπάμε. Δυστυχώς η προσωπική αγάπη δεν δημιουργεί αμοιβαία κατανόηση -όπως μερικοί πιστεύουν-. Πολλές φορές είμαστε σε θέση, να παρατηρήσουμε το θλιβερό θέαμα των ανθρώπων, που αγαπούν ο ένας τον άλλον με ειλικρίνεια αλλά αδυνατούν να κατανοήσουν ή να εκτιμήσουν τις ζωτικές ανάγκες εκείνου που αγαπούν (σύζυγος, παιδί, ή γονιός) και με τον τρόπο αυτό ταράσσεται, ή ακόμη και καταστρέφεται και η ζωή τους.

Πως είναι δυνατόν να αποφευχθεί κάτι τέτοιο; **Μέσω της θέλησης για κατανόηση. Για την πραγματική κατανόηση, πρέπει να θέλουμε να κάνουμε την απαραίτητη προπαρασκευή και να αναπτύξουμε εντός μας την ειδική λειτουργία, η οποία λέγεται εμπάθεια. (EMPATHY).**

Η προπαρασκευή περιλαμβάνει την απόκτηση μιας επαρκούς γνώσης ψυχολογίας, γενικής και ειδικής, η οποία περιλαμβάνει:

- α) Μια γνώση της ψυχολογικής δομής της ανθρώπινης ύπαρξης.
- β) Μια κατανόηση της διαφορετικής ψυχολογίας των ηλικιών, φύλων, τύπων κλπ.
- γ) Μια ενημέρωση με την ειδική μοναδική σύνθεση των χαρακτηριστικών των διαφόρων ατόμων.

Τα μέσα για την απόκτηση αυτής της γνώσεως είναι:

α) Η μελέτη βιβλίων τα οποία ασχολούνται με την ψυχολογία από δυναμικής και ομανιστικής (ανθρωπιστικής) άποψης.

β) Η επίγνωση των ανθρωπίνων προσωπικοτήτων, η οποία δίνεται από πρωταρχικά δοκίμια και άλλα κείμενα όπως: βιογραφίες, ημερολόγια και επιστολές διαφόρων τύπων ανθρώπων-ανδρών, γυναικών, αγίων, επιστημόνων, αρχαίων, και σύγχρονων, ανατολικών και δυτικών. Μεταξύ των πλέον χρήσιμων για το σκοπό αυτών αναφέρουμε, τυχαία εκείνα τα οποία έχουν γραφτεί για ή από του Μάρκου Αυρήλιου, Αγίου (Ιερού) Αυγουστίνου, Πετράρχου, Μονταίν (Μονταίνιου), Αγίας Τερέζας, Ρουσσώ, Μαντζίνι, Έμερσον, Λίνκολ, Αμιέλ, Ραμακρίονα, Τολστόι, Ραμπιντρανάθ Ταγκόρε, Αντρέ Καμ, Κέϊσιρλιγκ, Βάγκνερ, Ελένη Κέλλερ, Γιούγκ. Πολύ βοηθητικά είναι επίσης τα καλά ψυχολογικά λογοτεχνήματα (μυθιστορήματα) όπως εκείνα που εγράφησαν από τους τον Ντίκενς, Μπαλζάκ, Τολστόι, Μανζόνι, Ρομέν, Ρολλάν. Οι βιογραφίες και οι νουβέλες της σημερινής εποχής δεν εξυπηρετούν γιατί γενικώς ασχολούνται ή δίνουν έμφαση μόνον επί των κατωτέρων, σκοτεινών φάσεων της ανθρώπινης φύσης, πολλές από αυτές διακατέχονται από άγχος, απελπισία με αίσθημα απαισιοδοξίας, ή πικρίας και εξέγερσης. Επομένως παρέχουν μια μονομερή και σκοτεινή εικόνα της ανθρώπινη φύσης. Μεταξύ των λίγων εξαιρέσεων μπορούμε να αναφέρουμε τα μνημόνια του Γιούγκ, Ονεϊρα, Σκέψεις και νουβέλες υπό του Berman Hesse, Pearl Buck και Priestley.

γ) Η ανάπτυξη και η χρησιμοποίηση της εμπάθειας (Φανταστική προβολή της συνείδησης κάποιου σε μια άλλη ύπαρξη-Webster). Η πρώτη απαίτηση προς το σκοπό αυτό είναι μια στάση απρόσωπη και λήθης του εγώ μας. Αυτό επιτυγχάνεται με το αφήνουμε να διαπεράσει τον εαυτό μας ή δραστήρια να εγερθεί, από ένα αμέριστο ενδιαφέρον προς το πρόσωπο το οποίο επιθυμούμε να κατανοήσουμε. **Ας τον ή την πλησιάσουμε με συμπάθεια, ακόμη και με θαυμασμό, ως ύπαρξη ανθρώπινη και έτσι να δημιουργήσουμε μια βαθιά εσωτερική σχέση.**

Μετά, ας αυξήσουμε αυτή την επαφή μέχρις ότου καταστή πρώτον μια ζωτική επαφή και μετά μια ταυτοποίηση. Ας φανταστούμε, προς στιγμή ότι είμαστε αυτό το πρόσωπο. **Ας αντιληφθούμε τον εαυτόν μας σε διάφορες συνθήκες και ας προκαλέσουμε τις πνευματικές και συναισθηματικές του αντιδράσεις προς αυτά.**

Αυτή η εμπάθεια είναι δυνατή εκ του γεγονότος της βασικής ομοιότητας της ανθρώπινης φύσης παρά τις εξωτερικές, ατομικές και ομαδικές διαφορές. Σε κάθε έναν από εμάς ενυπάρχουν δυνητικώς πάντα τα στοιχεία και οι ιδιότητες της ανθρώπινης ύπαρξης, το σπέρμα όλων των αρετών και των κακιών. Στον καθένα από εμάς υπάρχει μία λανθάνουσα κατάσταση και η εγκληματικότητα και η αγιότητα, ή ο ηρωισμός. Όλα εξαρτώνται από τη διαφορετική ανάπτυξη, εκτίμηση, εκλογή και έλεγχο.

Απόσπασμα από το βιβλίο: "ΒΑΣΙΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑΙ ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΕΩΣ", του οποίου, η μετάφραση & έκδοση πραγματοποιήθηκε το 1969 από τον κ. Τριαντάφυλλο Τριανταφύλλου. Τον ευχαριστούμε θερμά για την ευγενική παραχώρηση του αποσπάσματος, προς δημοσίευση.

Μεταφορά καθαρεύουσας σε δημοτική: solon.org.gr

Διαβάστε επίσης:

- ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ: ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, Α΄ ΜΕΡΟΣ, του Roberto Assagioli – Σειρά Σύνθεση & Σχέδιο Για το Μέλλον
- ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ: ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, Β΄ ΜΕΡΟΣ, του Roberto Assagioli – Σειρά Σύνθεση & Σχέδιο Για το Μέλλον
- ΜΕΤΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΕΞΙΔΑΝΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ, του Roberto Assagioli. – Σειρά Παιδεία & Ανθρώπινες Σχέσεις
- Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣΗΣ, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣΗΣ, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ & ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΖΩΗΣ, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣΗΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΒΟΥΛΗΣΗ, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΩΣΗ & ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ, ΜΕΡΟΣ Α΄, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΩΣΗ & ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ, ΜΕΡΟΣ Β΄, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΩΣΗ & ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ_Μέρος Γ΄, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΩΣΗ & ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ_Μέρος Δ΄, του Roberto Assagioli – Σειρά Πνεύμα & Ηθική
- Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΓΕΝΙΕΣ ΚΑΙ Η ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ_Α΄ μέρος, του Roberto Assagioli – Σειρά Παλιά & Νέα Εποχή
- Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΓΕΝΙΕΣ ΚΑΙ Η ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ_Β΄ μέρος, του Roberto Assagioli – Σειρά Παλιά & Νέα Εποχή
- Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ, του Roberto Assagioli – Σειρά Θρησκεία Άνθρωπος Πνεύμα